

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till rådets beslut om antagande av den tredje fasen i det alleuropeiska samarbetsprogrammet för högre utbildning Tempus III (2000-2006)"

(1999/C 51/14)

BAKGRUND

- Förslaget till rådets beslut om antagande av den tredje fasen i det alleuropeiska samarbetsprogrammet för högre utbildning Tempus III (2000-2006) (KOM(98) 454 slutlig — 98/0246 CNS) (1).
- Rådets beslut av den 1 oktober 1998 att i enlighet med artikel 198c första stycket i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen rådfråga Regionkommittén i denna fråga.
- Presidiets beslut av den 13 maj 1998 att ge Utskott 7 "Utbildning, yrkesutbildning, kultur, ungdomsfrågor, idrott, medborgerliga rättigheter" i uppdrag att utarbeta yttrandet i fråga.
- Utkastet till yttrande (CdR 301/98 rév.), som antogs av utskott 7 den 1 oktober 1998 (föredragande: Nicole Morsblech).

Regionkommittén antog vid sin 26:e plenarsession den 18-19 november 1998 (sammanträdet den 19 november) följande yttrande enhälligt.

1. Inledning

1.1. Yttrandet avser ett förslag till rådets beslut om antagande av den tredje fasen i det alleuropeiska samarbetsprogrammet för högre utbildning Tempus III (2000-2006). Förslaget syftar till att besluta om en tredje fas för perioden år 2000-2006 för Tempus-programmet för högre utbildning.

1.2. Den 7 maj 1990 fattade rådet för första gången beslut om Tempus-programmet för högre utbildning (rådets beslut 90/233/EEG). Tempus-programmet, vars syfte är att stimulera utvecklingen och omstruktureringen av de högre utbildningssystemen i de stödberättigade länder som deltar, antogs i och med detta beslut för en första treårsperiod från och med den 1 juli 1990. Genom ett senare beslut förlängdes denna första fas till slutet av juni 1994 (rådets beslut 92/240/EEG).

1.3. Den 29 april 1993 beslutade rådet om den andra fasen i Tempus-programmet för ytterligare fyra år från och med den 1 juli 1994 (rådets beslut 93/246/EEG). Genom ett beslut den 21 november 1996 förlängde rådet denna andra fas av Tempus med två år för åren 1998 till 2000 (rådets beslut 96/663/EG).

1.4. Vid sin plenarsession den 19 september 1996 antog Regionkommittén ett yttrande om "Förslag till rådets beslut om ändring av beslut 93/246/EEG av den 29 april 1993 om antagande av den andra fasen i det alleuropeiska samarbetsprogrammet för högre utbild-

ning (Tempus II) (1994-1998)" (2). Regionkommittén var i yttrandet positiv till Tempus-programmet för högre utbildning. Kommittén välkomnade de omdefinierade målsättningarna för Tempus II i det aktuella förslaget till rådets beslut om Tempus II och stödde därmed tanken att garantera samverkansvinster med utgiftsprioriteringarna i Tacis- och Phare-programmen. ReK välkomnade de allmänna målsättningar som angavs i förslaget till rådets beslut om att utveckla och se över kursplaner i prioriterade områden, att reformera de högre utbildningsinstitutionerna och deras ledning och att utveckla yrkesutbildningen i syfte att kompensera bristen personer med högskoleutbildning som uppkommer under den ekonomiska reformperioden, särskilt genom att förbättra och öka antalet förbindelser med industrin. Regionkommittén betonade att den i huvudsak stödde Tempus-programmets målsättningar, särskilt i samband med ekonomiska och sociala reformer. ReK underströk vikten av att Tempus hjälper till med övergången från bidrag till samarbetsprogram i de stater som följer föranslutningsstrategin för integrering i inre marknaden.

1.5. Vid plenarsessionen den 20 september 1995 antog Regionkommittén dessutom ett yttrande om "De lokala och regionala myndigheternas roll inom utbildningen i Central- och Östeuropa i Europeiska unionens regi" (3). I yttrandet betonade ReK betydelsen av decentraliserade och pluralistiska strukturer och att lokala och regionala

(1) EGT C 270, 29.8.1998, s. 9.

(2) CdR 193/96 fin — EGT C 34, 3.2.1997, s. 49.

(3) CdR 298/95 — EGT C 100, 2.4.1996, s. 98.

organ som verkar enligt demokratiska principer i detta sammanhang har en viktig roll att spela för den ekonomiska och sociala utvecklingen i Central- och Östeuropa. Kommittén underströk även att ett lokalt och regionalt samarbete mellan EU och CEÖ är mycket betydelsefullt, särskilt på utbildnings- och yrkesutbildningsområdet. ReK ansåg i yttrandet att Tempus-programmet var mycket lyckat och därför borde vidareutvecklas för att ge de central- och östeuropeiska universiteterna utrymme att spela en större roll i partnerskapen.

1.6. Den 29 maj 1998 antog kommissionen "Kommissionens arbetsdokument om bilateralt och multilateralt samarbete mellan medlemsstaterna i Europeiska unionen och länderna i Central- och Östeuropa inom området för högre utbildning"⁽¹⁾. Kommissionen fastställer i arbetsdokumentet att enskilda åtgärdsstyper kompletterar varandra och att detta ytterligare förstärker samverkansvinsterna. Kommissionen meddelar att man inom ramen för Tempus III och den nya generationens program för allmän utbildning och yrkesutbildning kommer att bemöda sig om att först konsolidera samarbetet och först därefter utvidga det för att bereda vägen för en i verklig mening yttre dimension som skall göra det möjligt att till fullo utveckla den europeiska utbildningen.

2. Allmänna kommentarer

2.1. Tempus-programmet för högre utbildning hade sin grundval i Europeiska rådets uppmaning till kommissionen år 1989 att lägga fram förslag till åtgärder när det gäller högre utbildning för att stödja reformprocessen i de central- och östeuropeiska länderna. ReK betraktar fortfarande detta mål som grundläggande, även om det är jämbördigt med målet att närma dessa länder till EU och att förbereda inträdet i EU, vilket fått starkare betydelse i och med att programmet för stödberättigade partnerländer trätt i kraft.

2.2. ReK ser Tempus-programmet för högre utbildning som ett uttryck för Europeiska unionens politiska engagemang när det gäller att samarbeta och föra en dialog med länderna i Central- och Östeuropa, samt med de nya oberoende staterna och Mongoliet. ReK delar kommissionens bedömning att utbildning och utveckling av mänskliga resurser, bör ses som prioriterade områden inom ramen för detta samarbete.

2.3. Dessutom är yrkesutbildning, högre utbildning och allmän utbildning utmärkta områden för ett samarbete som kan förverkligas på regional nivå och som dessutom kan bidra till att förstärka den regionala nivån.

2.4. ReK delar också uppfattningen att EU har en nyckelroll att spela när det gäller att bidra till stabiliteten i regioner som framför allt de nya oberoende staterna och Mongoliet, men dessutom i de icke-associerade staterna i Central- och Östeuropa. ReK betonar att stöd på området yrkesutbildning, högre utbildning och allmän utbildning, som Tempus-programmet är avsett för, synnerligen väl lämpar sig för att utveckla denna stabilitetsfrämjande verkan.

2.5. Dessutom kan området yrkesutbildning, högre utbildning och allmän utbildning i de associerade länderna i Central- och Östeuropa spela en avgörande roll för system- och strukturomvandlingen. Tempus betydelse har, beroende på hur väl utvecklade de stödberättigade länderna är och hur länge de medverkat i Tempus-programmet, varit allt från stöd till omstruktureringen av systemet för högre utbildning och främjande av samarbetet på utbildningsområdet till stöd vid medverkan i EU-program och slutligen till förberedelse inför medlemskapet i Europeiska unionen. En ökande specificering med avseende på varje enskilt partnerlands system för högre utbildning följde, vilket framgick tydligt av situationen vad gäller kursplaner, högskolestrukturer och utbildningsvägar.

2.6. I slutänden är genomförandet av Tempus-programmet för högre utbildning beroende av att nationella prioriteringar fastställs för stödet i de enskilda partnerländerna. Fastställandet av dessa nationella prioriteringar bör alltid ha ett direkt samband med de enskilda ländernas strategi inför EU-medlemskapet.

2.7. Tempus var ju för länderna i Central- och Östeuropa även tänkt och planerat som ett instrument för regionalt samarbete med regionerna i EU-staterna.

2.8. Under första fasen 1990-1994 var Tempus det enda instrumentet som gav stöd till reformering av enskilda nationella system för högre utbildning och som samtidigt gjorde det möjligt för universitet och högskolor i de central- och östeuropeiska länderna att få ta del av det internationella samarbetet.

2.9. Under den andra fasen 1994-1998 kompletterades Tempus med möjligheten för de associerade staterna i Central- och Östeuropa att få delta i EU-programmen Leonardo och Sokrates. Dessutom utvecklade Tempus ett system för att fastställa nationella prioriteringar, ett system som är olika utformat mellan de enskilda länderna och som tar hänsyn till nationella särdrag.

2.10. Sammantaget kännetecknades denna andra fas av en övergång från stöd till samarbete som målsättning, vilket hängde samman med partnerländernas allt bättre förutsättningar att samarbeta med EU på utbildningsområdet. Det är denna utveckling som har gjort att området

⁽¹⁾ SEK(98) 909 slutlig.

yrkesutbildning, högre utbildning och allmän utbildning kan bidra till att förbereda de associerade staterna i Central- och Östeuropa för EU-medlemskapet.

2.11. När den andra fasen inleddes utvidgades Tempus även till att omfatta de nya oberoende staterna och Mongoliet.

2.12. För den förlängning av den andra fasen under 1998-2000 som är aktuell har Tempus när det gäller de associerade staterna i Central- och Östeuropa i högre grad utformats med sikte på att förbereda dem för anslutningen till EU. Dessutom läggs större vikt vid stöd vid deltagande i EU-program och vid kopplingen till EU-programmen.

2.13. ReK delar kommissionens bedömning att universiteten i de associerade staterna i Central- och Östeuropa är i stånd att aktivt bidra till att förbereda dessa länder för ett EU-medlemskap. ReK vill emellertid påpeka att skillnaderna i utvecklingsnivå är betydande inte bara inom gruppen av associerade stater som sådan, utan även mellan deras inrättningar för högre utbildning.

2.14. ReK noterar med tillfredsställelse att Tempus-programmet sedan 1994 även gällt för de stater som omfattas av Tacis-programmet, dvs. den nya oberoende staterna och Mongoliet.

2.15. ReK betonar att universiteten och högskolorna i Tacis-länderna, där man i många fall befinner sig i en svår övergångssituation efter Sovjetunionens upplösning, spelar en alldeles särskild roll när det gäller att bygga upp ett internationellt samarbete. Erfarenhetsutbyte och samarbete universiteten och högskolorna emellan kan få särskilt betydelse som komplement till stöd för att bygga upp systemen för allmän och högre utbildning med tanke på att utgångsläget efter Sovjetunionens upplösning i hög grad är jämförbart mellan dessa länder.

2.16. ReK anser det positivt att de så kallade gemensamma europeiska projekten har fått störst vikt bland Tempusåtgärderna. ReK anser att grundtanken med dessa program, samarbetet mellan en högskola i de stödberättigade länderna och två partner i EU-staterna, är en av huvudorsakerna till att Tempus-programmet för högre utbildning fungerar så väl.

2.17. Dessutom betraktar ReK instrumentet med stipendier för att möjliggöra rörlighet som en klart viktig och lyckad del av Tempus som fungerat väl under programmets utveckling hittills.

3. Särskilda kommentarer

3.1. ReK delar kommissionens bedömning att Tempus har fungerat som ett effektivt instrument för omstrukturering och vidareutveckling inom högskoleutbildningen.

3.2. ReK delar bedömningen att de positiva effekterna av Tempus också omfattar högskolornas allmänna uppgifter. Kommittén ser exempel på detta i sambandet mellan människors yrkesutbildning och universitetsutbildning samt i Tempus bidrag till att möjliggöra och främja de nödvändiga reformerna av ekonomi och samhälle. Därmed kan Tempus mycket väl göra anspråk på att ha bidragit till den demokratiska samlevnadens utveckling.

3.3. ReK delar bedömningen att Tempus i väsentlig utsträckning har bidragit till att det i fråga om nivå på högskolorna och utbildningsutbudet har skett en anpassning mellan EU-länderna å ena sidan och de central- och östeuropeiska länderna å andra sidan.

3.4. ReK understryker det nära sambandet mellan den ekonomiska utvecklingen i de stödberättigade länderna, och investeringarna i utbildningssystemen. Även av detta skäl välkomnar kommittén beslutet att föra in Tempus-programmet inom ramen för Phare och i synnerhet Tacis.

3.5. ReK betonar slutligen att Tempus har bidragit till att kraftigt stärka förmågan hos högskolorna i de central- och östeuropeiska länderna att samarbeta med EU. Ett uttalat syfte har varit att dessa högskolor skall kunna delta i Sokrates- och Leonardo-programmen.

3.6. ReK ser främst öppnandet av Sokrates- och Leonardo-programmen för de central- och östeuropeiska länderna som en konsekvent stödåtgärd inför ett medlemskap. ReK räknar med att deltagandet i Sokrates och Leonardo leder till ett fördjupat samarbete mellan de central- och östeuropeiska ländernas högskolor och EU. Samarbetet ger också möjlighet att bevara och vidareutveckla de strukturer som byggts upp med hjälp av Tempus.

3.7. Tempus-programmets uppgift att bidra till de nödvändiga förändringarna i stat och samhälle finns, enligt ReK, främst i Tacis-länderna. ReK ser positivt på de hittillsvarande uppgifterna för Tempus/Tacis, särskilt stödet till utveckling av oberoende, decentraliserade och diversifierade högskolesystem och stödet till högskolorna då de bidrar till de ekonomiska och sociala reformerna i sina respektive länder.

3.8. ReK betonar särskilt att en förstärkning av de regionala komponenterna i högskoleutbildningen och högskoleutvecklingen hör till de viktiga målen i Tacis-länderna.

3.9. Med hänsyn till de hittillsvarande goda erfarenheterna av Tempus välkomnar ReK uttryckligen förslaget till rådets beslut om en tredje fas för Tempus, åren 2000-2006.

3.10. ReK konstaterar att kretsen av stödberättigade länder i Tempus-programmet fastställs till de länder som deltar i Tacis, till de nya oberoende staterna i f.d. Sovjetunionen och till Mongoliet samt inom Phare-programmet till de icke-associerade länderna i Central- och Östeuropa. I detta förslag där de associerade länderna i Central- och Östeuropa som hör till Phare-programmet inte längre blir stödberättigade enligt Tempus, ser ReK en viktig vidareutveckling i den hittillsvarande uppläggningsen av Tempus.

3.11. ReK delar principiellt uppfattningen att samma mål och huvudinriktningar i utbildnings- och högskolepolitiken skall gälla för de länder som får stöd enligt Tempus III som för de länder som deltog i början av Tempus-programmet. ReK anser att man utan vidare kan jämföra de associerade ländernas utgångsläge inom utbildnings- och högskoleområdet i början av nittioalet med det nuvarande läget i de icke-associerade länderna och länderna inom Tacis-programmet.

3.12. ReK uttrycker starkt stöd för kommissionens åsikt att anpassningen av högskolesystemet skulle ske långsammare eller kanske stanna upp om Tempus avbröts. ReK påpekar att om Tempus inte förlängs för de stödberättigade länderna i Tempus III finns det inte längre något EU-instrument för stöd till högskoleutvecklingen.

3.13. ReK betraktar öppnandet av programmen Sokrates och Leonardo för de associerade länderna i Central- och Östeuropa som en bra åtgärd ägnad att stärka och främja den fortsatta utvecklingen av högskole- och utbildningsväsendet i dessa länder och samarbetet med EU inom detta område. ReK räknar med att de central- och östeuropeiska ländernas deltagande i Sokrates- och Leonardo-programmen kommer att fortsätta öka. ReK anser dock även att detta deltagande inte kan ersätta Tempus-stödet till högskolorna som enligt förslaget om Tempus III tas bort för de associerade länderna i Central- och Östeuropa.

3.14. ReK delar kommissionens uppfattning att det bland Phare-programmets deltagarländer som förblir stödberättigade inom Tempus-programmet särskilt är Albanien som är i fortsatt behov av kraftigt stöd. ReK ser också ett stort stödbehov hos staterna i det forna Jugoslavien, Bosnien-Hercegovina och den forna jugoslaviska republiken Makedonien. ReK anser att Tempus-programmet absolut måste löpa vidare för dessa stater. Kommittén väntar sig därmed att den nödvändiga utvecklingen av ett demokratiskt och pluralistiskt samhälle får ytterligare impulser även i dessa länder.

3.15. Beträffande de icke-associerade Phare-länderna i Central- och Östeuropa välkomnar ReK Tempus-programmets koncentration på vissa mål: att stärka de regionala dimensionen, särskilt i staterna i det forna Jugoslavien, att modernisera de nationella och lokala förvaltningarna, att skapa effektiva förvaltningsstrukturer för högskolorna samt att utnyttja resultaten av de Tempus-projekt som genomförts i de associerade länderna.

3.16. I och med kommissionens förslag anser ReK att den framtida tyngdpunkten för Tempus kommer att ligga i de nya oberoende staterna i f.d. Sovjetunionen och i Mongoliet. I detta sammanhang stöder ReK de prioriteringar kommissionen gjort av målen. Det gäller särskilt beträffande stödet till diversifiering, decentralisering och oberoende i högskoleutbildningen samt stärkande av dess regionala dimension, omarbeting av utbildningslinjer, utbildning av lärare, införande av nya utbildningsmetoder och modernisering av högskolornas förvaltning. Dessutom väntar sig ReK att högskolorna får stöd att ge ett konkret bidrag till strukturomvandlingen i näringsliv och samhälle.

3.17. ReK välkomnar att de hittillsvarande erfarenheterna av Tempus bedöms positivt i Tacis-länderna. Kommittén anser sig därmed få stöd för sin uppfattning att de hittillsvarande målsättningarna bör gälla även i fortsättningen på det sätt som föreslås.

4. Slutsatser

4.1. ReK betonar att den svåra ekonomiska och politiska situationen i olika stater från det forna Sovjetunionen — och främst i Ryska federationen som den största av staterna — kräver ett varaktigt stöd som kan främja den svåra strukturomvandlingen till ett demokratiskt och pluralistiskt samhälle. Värdet av EU-politikens stabiliserande bidrag kan därför inte överskattas. ReK finner därför fortfarande att Tacis-programmet är helt berättigat, liksom högskoleprogrammet Tempus inom ramen för detta.

4.2. Ännu efter tio års stöd via Tempus konstaterar ReK att staterna i Central- och Östeuropa fortfarande behöver stöd för att vidareutveckla högskolesystemen. Situationen är dock mycket olika i de enskilda länderna. Av detta skäl anser ReK att det är ett diskutabelt beslut att avsluta Tempus för hela gruppen av associerade länder.

4.3. ReK hänvisar till de icke obetydliga skillnaderna i de central- och östeuropeiska staternas utvecklingsnivåer och i deras utbildnings- och högskolesystem. Dessa skillnader illustreras särskilt tydligt av uppdelningen av kandidatländerna i en grupp som tillåts delta i en första runda av anslutningsförhandlingar och en grupp som tidigast kan kvalificera sig för en andra runda.

4.4. Att utesluta kandidatländerna i den första rundan från Tempus-stödet förefaller motiverat med hänsyn till att utvecklingsnivån i dessa länder (Polen, Tjeckien, Ungern, Slovenien, Estland) närmar sig den europeiska. Även ReK anser det vara försvarbart att begränsa dessa länders stöd till ett deltagande i EU:s stödprogram. ReK inser visserligen att fortsatt Tempus-stöd till länderna i den första rundan kunde påskynda dessa länders närmande till EU:s nivå. Med hänsyn till kravet att använda EU:s medel effektivt anser kommittén dock att stödets upphörande för dessa länder kan försvaras.

4.5. Vad gäller den andra gruppen av associerade länder i Central- och Östeuropa (Rumänien, Bulgarien, Slovakien, Lettland, Litauen) anser ReK dock att man bör överväga om det inte är för tidigt att låta Tempus-stödet till dessa länder löpa ut generellt. ReK anser att man bör undersöka om möjligheten till fortsatt deltagande i Tempus bör komma i fråga för vissa länder i gruppen eller en möjlighet att få övergångsstöd inom ramen för Phare-programmet.

4.6. ReK hänvisar i detta sammanhang till att ett av de viktiga målen för Tempus är att förbereda inträdet i EU och att stödja högskolorna i partnerskapsländerna att nå en nivå där samarbete är möjligt. Därför är det inte oproblematiskt att avbryta Tempus-stödet för vissa länder om dessa eftersträvar ett inträde i EU medan utvecklingsnivån i deras skol- och högskolesystem ännu ligger oproportionerligt långt ifrån den nivå som krävs för inträdet. De associerade länderna i Central- och Östeuropa skiljer sig såtillvida från de nya oberoende staterna i det f.d. Sovjetunionen och från de icke-associerade staterna i Central- och Östeuropa, som inte

står i tur för inträde och för vilka förberedelserna inför detta alltså bortfaller. För staterna från det forna Sovjetunionen är det snarare stödet i stabiliseringsprocessen som är en av EU:s centrala uppgifter. ReK påpekar att om alla associerade stater i Central- och Östeuropa tas bort från Tempus-stödet kommer programmet helt att ändra inriktning från förberedelser inför inträde i EU till stabilisering av Östeuropa.

4.7. För de associerade länderna i Central- och Östeuropa bör det undersökas om stödåtgärder kan avsättas inom ramen för Sokrates- och Leonardo-programmen för att underlätta för dessa länder att delta i programmen.

4.8. ReK anser att genomförandet av Tempus-programmet även i fortsättningen skall bygga på det gemensamma europeiska projektet som instrument. Denna form av stöd — som bygger på projekt — anser kommittén också vara så viktig därför att den säkerställer ett direkt deltagande av högskolorna.

4.9. ReK anser att man ännu mer måste arbeta för att högskolor i de associerade länderna i Central- och Östeuropa skall delta i gemensamma europeiska projekt. De högskolor i dessa länder som stärkts genom Tempus under den första tioårsperioden skulle därigenom engageras i Tempus-programmet för att dela med sig av sina nyvunna kunskaper och erfarenheter till högskolorna i Tacis-länderna och de icke-associerade länderna.

4.10. Om högskolorna i de associerade länderna i Central- och Östeuropa engageras i gemensamma europeiska projekt och i Tempus-programmet skulle detta enligt ReK:s uppfattning också främja det regionala samarbetet mellan kandidatländerna och deras grannländer i öst. Kommittén anser att ökat stöd skall ges till denna form av regionalt samarbete mellan de associerade länderna i Central- och Östeuropa och Tacis-länderna respektive de icke-associerade länderna. ReK anser att man redan nu måste arbeta för att regionernas utveckling på ömse sidor om EU:s framtida gräns i öst stärks genom ett nätverk av regionalt samarbete.

4.11. ReK anser att utvecklingen av decentraliserade och regionala strukturer också är viktiga mål inom utbildnings- och högskolepolitiken. Dessa kan dock endast utvecklas om man samtidigt förstärker den lokala och framför allt den regionala förvaltningen. ReK anser att Tempus-stödet också måste leda till att regionerna i partnerskapsstaterna stärks. Detta kan dels ske genom att målet att strukturpolitiskt stärka regionala centra

får stöd genom utbyggnad av högskolorna i regionerna. Dessutom anser ReK att det vore viktigt att koppla skol- och högskoleväsendets vidareutveckling till de lokala och regionala myndigheternas utveckling.

4.12. Som särskilt viktiga betraktar ReK stödet till samarbete mellan högskolor och regional administration och högskolornas bidrag till uppbyggnad och modernisering av regionala förvaltningar. Detta måste samtidigt främja de administrativa strukturernas utveckling i de regionala myndigheterna, deras förmåga att samarbeta med EU samt vidareutvecklingen av skol- och högskoleväsendet.

4.13. Framför allt i de nya oberoende staterna i det f.d. Sovjetunionen anser ReK att det är nödvändigt att utveckla de nya politiska, ekonomiska och sociala strukturer som krävs för den fortsatta utvecklingen av demokratiska och pluralistiska strukturer. Kommittén anser att utvecklingen av lokala och regionala strukturer har en särskild betydelse i detta sammanhang. Tempusstödet måste leda till en förstärkning även av dessa strukturer.

4.14. ReK hävdar att man inom ramen för Tempus bör öka satsningen på att inrätta kontaktpunkter mellan högskolor och företag. En växelverkan mellan resultaten av tillämpad forskning och behoven hos näringsliv och företag i partnerländerna betraktar ReK som en viktig förutsättning för att Tempus-stödet skall få positiva effekter på ett brett plan.

4.15. ReK hävdar också att partnerskapsländernas högskolor inom ramen för Tempus bör öka satsningen på att utbilda de specialister som främst krävs för att bygga upp en demokratisk och strukturerad administration och för att utveckla en fungerande ekonomi. I samband med det måste man särskilt beakta behoven hos de regionala myndigheter som håller på att utvecklas.

4.16. ReK föreslår att en variant av programmet inrättas där tyngdpunkten ligger på att personer från Östeuropa studerar i Västeuropa och vice versa för att göra det lättare att lära känna varandra. Förutsättningen måste vara att utbildningslinjerna har en stark interkulturell prägel.

4.17. ReK anser att Tempus också måste användas för att förverkliga möjligheterna till regionalt och gränsöverskridande samarbete mellan EU:s regioner och regionerna i de central- och östeuropeiska staterna och de nya oberoende staterna i f.d. Sovjetunionen. ReK anser att högskolorna har en särskild betydelse vid uppbyggnad av regionalt och gränsöverskridande samarbete. Detta kan gynna stärkandet av regionala strukturer i partnerskapsstaterna liksom en balanserad strukturpolitik.

4.18. Att föra vidare och sprida kunskaper och erfarenheter från de högskoleprojekt som fått Tempus-stöd i partnerskapsstaterna anser ReK vara särskilt viktigt. Kommittén anser att partnerskapsstaterna systematiskt måste satsa på att föra vidare och sprida kunskaper och erfarenheter till andra högskolor som inte fått stöd inom ramen för Tempus.

4.19. ReK betonar slutligen högskolornas uppgift — särskilt i de nya oberoende staterna — att främja medvetenhet och kunskaper om uppbyggnaden av en demokratisk och pluralistisk stat. Tempus måste också bidra med stöd till högskolornas viktiga uppgift att främja den nödvändiga mentalitetsförändringen i partnerstaterna.

4.20. ReK välkomnar eftertryckligen att det föreligger ett förslag till rådets beslut om en tredje fas i Tempus-programmet. ReK stöder förslagets målsättningar i huvudsak, liksom satsningen på de nya oberoende staterna i f.d. Sovjetunionen. Om Tempus-stödet upphör för samtliga associerade stater i Central- och Östeuropa vill ReK dock framhäva att detta kan strida mot behoven hos en del av dessa stater och mot deras intresse av att förbereda sig för medlemskap.

Bryssel den 19 november 1998.

*Regionkommitténs
ordförande*

Manfred DAMMEYER